

วิธีที่กระทรวงกลาโหมสหรัฐ (เพนตากอน) ขโมยเงิน 158 ล้านดอลลาร์จากสวิตเซอร์แลนด์

ลองนึกภาพว่าคุณเดินเข้าไปในร้านอาหาร สั่งไวน์หนึ่งขวดกับสเต็กหนึ่งจาน แล้วพนักงานเสิร์ฟบอกคุณว่า: “จ่ายเงินไวน์ล่วงหน้าก่อน เราจะเรียกเก็บเงินสเต็กเมื่อมาถึง” คุณยื่นเงินสดให้กับไวน์กันที ด้วยความสุจริตใจ ผ่านไปหลายชั่วโมง ครัวยังเจียบสนิท — ไม่มีไวน์ ไม่มีสเต็ก ไม่มีอะไรเลย เมื่อคุณร้องเรียนและบอกว่าคุณจะระงับการชำระเงินเพิ่มเติมจนกว่าจะมีบางอย่างปรากฏจริง ๆ ผู้จัดการยิ้มแล้วตอบว่า: “โอ้ เราได้เอาเงินไวน์ของคุณไปแล้ว และบันทึกมันไว้เป็นเงินสเต็ก มันเป็นบิลใหญ่บิลเดียวกันอยู่แล้ว — นโยบายของเราอนุญาตให้เราย้ายเงินระหว่างจอเดอร์ของคุณได้ทุกเมื่อที่ด้านใดด้านหนึ่งขาดทุน ครั้วกำลังเร่งทำงานอยู่ด้านหลัง... แต่ยังไม่ใช่สำหรับโต๊ะของคุณในตอนนี้”

นี่คือสิ่งที่สวิตเซอร์แลนด์รู้สึกอยู่ในขณะนี้ทุกประการ

ในช่วงปลายเดือนมีนาคม 2026 สถานีโทรทัศน์สาธารณะของสวิตเซอร์แลนด์ SRF เผยว่า สหรัฐอเมริกาได้เปลี่ยนเส้นทางเงินอย่างเจียบ ๆ ประมาณ 126 ล้านฟรังก์สวิส — ซึ่งคิดเป็นประมาณ 158 ล้านดอลลาร์สหรัฐ — จากเงินที่สวิตเซอร์แลนด์ได้ชำระไปแล้วเต็มจำนวนและตรงเวลา สำหรับโครงการเครื่องบินรบ F-35 เงินจำนวนนี้ถูกโอนภายในกองทุนทรัสต์รวม (pooled trust fund) เดียวของ Foreign Military Sales (FMS) เพื่อชดเชยการขาดแคลนในสัญญาระบบป้องกันภัยทางอากาศ Patriot ของสวิตเซอร์แลนด์ แม้ว่าเบิร์นจะได้ระงับการชำระเงิน Patriot ไปแล้วโดยเฉพาะเพราะความล่าช้าหนักหน่วงในการส่งมอบ ซึ่งเกิดจากการที่สหรัฐให้ความสำคัญกับพันธมิตรอื่นเป็นลำดับแรก สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นลูกค้าตัวอย่างที่ไม่เคยชำระล่าช้าเลย กลับพบว่าเงินที่ชำระด้วยความสุจริตใจถูกบันทึกใหม่อย่างเจียบ ๆ เพื่อรักษาการไหลเวียนของเงินสดไปยังลีโอฮาร์ด มาร์ติน แม้ว่า จะไม่มีความคับหน้าใด ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนในคำสั่งซื้อของตนเองก็ตาม

คำสั่งซื้อ Patriot ของสวิตเซอร์แลนด์: การลดลำดับความสำคัญ ไม่ใช่การผิดนัดชำระ

ในฐานะส่วนหนึ่งของโครงการปรับปรุงทางอากาศ Air2030 สวิตเซอร์แลนด์ได้สั่งซื้อหน่วยยิง Patriot คำหน่วย (แบตเตอรี่) พร้อมกับเครื่องบินรบ stealth F-35A Lightning II สูงสุด 36 ลำ (ภายหลังลดลงเหลือประมาณ 30 ลำเนื่องจากเหตุผลด้านต้นทุน) ทั้งสองโครงการส่งเงินชำระทั้งหมดผ่านระบบ Foreign Military Sales ของสหรัฐ สวิตเซอร์แลนด์ปฏิบัติตามกำหนดการชำระเงินทุกครั้งโดยไม่ล่าช้า

กำหนดการส่งมอบ Patriot เดิมมีกำหนดเริ่มในปี 2026–2028 ในปี 2025 วอชิงตันอ้างถึงความสำคัญของยูเครนก่อนเป็นครั้งแรก ซึ่งทำให้การส่งมอบของสวิตเซอร์แลนด์ล่าช้าออกไป จากนั้นความขัดแย้งกับอิหร่านก็ระเบิดขึ้น และเพนตากอนได้ลดลำดับความสำคัญของคำสั่งซื้อสวิตเซอร์แลนด์ลงไปอีก จนถึงต้นปี 2026 เบิร์นได้รับแจ้งว่ากำหนดเวลาล่าช้าออกไปสี่ถึงห้าปี — อาจจะนานกว่านั้น — ในขณะที่ต้นทุนของโครงการพุ่งสูงขึ้นถึง 50 เปอร์เซ็นต์ จากประมาณ 2 พันล้านเป็น 3 พันล้านฟรังก์สวิส ในฤดูใบไม้ร่วงปี 2025 สวิตเซอร์แลนด์ได้ระงับการชำระเงิน Patriot เพิ่มเติม โดยโต้แย้งว่า หากปราศจากความคืบหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ในการผลิตหรือการส่งมอบ ก็ไม่มีหน้าที่ต้องชำระเงินต่อไป

โครงการ F-35 ก็เผชิญกับการเกิต้นทุนและแรงกดดันในการผลิตเช่นกัน แต่สวีตเซอร์แลนด์ยังคงชำระเงินสำหรับโครงการนี้เข้าสู่กองทุนรวม โดยคาดหวังเต็มที่ว่าทั้งสองโครงการจะถูกปฏิบัติเป็นรายการแยกกัน

ความไร้สาระทางคณิตศาสตร์ของความขัดแย้งกับอิหร่าน

เรื่องนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในสุญญากาศ สหรัฐอเมริกาและอิสราเอลใช้ขีปนาวุธ Patriot ในการสกัดกั้นด้วยอัตราที่น่าตกใจในสงครามกับอิหร่าน เพียงสี่วันแรกของความขัดแย้ง กองกำลังสหรัฐและพันธมิตรยิงขีปนาวุธ Patriot ไปทั้งหมด 943 ลูก — ซึ่งคิดเป็นปริมาณการผลิตทั้งหมดเกือบ 18 เดือนภายใต้เงื่อนไขปกติในยามสงบ

ขีปนาวุธสกัดกั้น Patriot PAC-3 MSE แต่ละลูกมีราคาประมาณ 3.9–4.2 ล้านดอลลาร์ ส่วนโดรน Shahed ราคาถูกของอิหร่านที่พวกเขายิงตกนั้นมีราคาตั้งแต่ 20,000 ถึง 50,000 ดอลลาร์ต่อลำ อิหร่านผลิตโดรนเหล่านี้ประมาณ 10,000 ลำต่อเดือน คณิตศาสตร์นั้นโหดร้าย:

- การยิง Patriot หนึ่งนัดมีราคาประมาณ 100 เท่าของโดรน Shahed โดยเฉลี่ย
- ด้วยอัตราการผลิตปัจจุบัน (ประมาณ 50–60 ลูกต่อเดือน) จะใช้เวลากว่า 16 ปีจึงจะผลิตได้เท่ากับโดรนของอิหร่านในหนึ่งเดือน — โดยสมมติว่ามีประสิทธิภาพสมบูรณ์แบบ ซึ่งไม่มีวันเกิดขึ้นในการรบจริง

แม้ล็อกฮีด มาร์ตินจะสัญญาว่าจะเพิ่มการผลิตเป็นสี่เท่าเป็น 2,000 ลูกต่อปี คณิตศาสตร์ก็ยังคงเป็นไปไม่ได้: $10,000 \text{ โดรนต่อเดือน} \div 167 \text{ ลูกต่อเดือน} = \mathbf{60 \text{ เดือน (5 ปี)}}$ เพียงเพื่อให้เท่ากับอัตราการผลิตปัจจุบันของอิหร่าน — และนี่ยังสมมติว่ามีประสิทธิภาพการสกัดกั้นสมบูรณ์แบบ ซึ่งไม่มีวันเกิดขึ้นในการรบจริง

ความเป็นไปไม่ได้ทางคณิตศาสตร์นี้เกินกว่าระดับความล้มเหลวเชิงกลยุทธ์ — มันคือการละเมิดพื้นฐานของฐานะทางสัญญา เมื่อการปฏิบัติตามสัญญาเป็นไปไม่ได้ทางคณิตศาสตร์เนื่องจากสถานการณ์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ขายโดยสิ้นเชิง (การให้ความสำคัญกับลูกค้ารายอื่นด้วยเหตุผลทางภูมิรัฐศาสตร์) หน้าที่ของผู้ซื้อในการปฏิบัติตามก็ได้รับการยกเว้นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ สวีตเซอร์แลนด์ตัดสินใจอย่างถูกต้องว่าคำสัญญาในการเพิ่มกำลังผลิตนี้ไร้ความหมายเมื่อเผชิญกับความได้เปรียบในการผลิตที่ล้นหลามของอิหร่าน วันที่ส่งมอบ Patriot ของสวีตเซอร์แลนด์ได้เลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด ไม่ใช่เพราะความล่าช้าในการผลิต แต่เพราะแนวทางเชิงกลยุทธ์ทั้งหมดถูกกำหนดให้ล้มเหลวทางคณิตศาสตร์ การประเมินที่สมเหตุสมผลนี้ — ซึ่งอิงจากการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ไม่ใช่ความไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงิน — เป็นเหตุผลที่ทำให้เบร์นระงับการชำระเงินงวด

ความไร้สาระทางคณิตศาสตร์นี้คือเหตุผลที่แท้จริงที่ทำให้เพนตากอนเปลี่ยนเส้นทางเงิน F-35 ของสวีตเซอร์แลนด์ การโอนเงินนี้ไม่เคยเกี่ยวกับการช่วยให้สวีตเซอร์แลนด์ได้รับระบบที่ล่าช้ามานาน มันเป็นการเคลื่อนไหวโดยเจตนาที่จะใช้เงินภาษีของประชาชนสวีตเซอร์แลนด์มาเป็นทุนสนับสนุนความพยายามทำสงครามของอเมริกาเองในตะวันออกกลาง — รักษาไลน์การผลิตให้เดินต่อและให้ขีปนาวุธสกัดกั้นโหลเวียนสำหรับปฏิบัติการของสหรัฐและอิสราเอลต่อต้านอิหร่าน แม้ว่าคำสั่งซื้อของสวีตเซอร์แลนด์เองจะยังคงถูกจัดลำดับความสำคัญต่ำและยังไม่ได้รับการส่งมอบ โดยแท้จริงแล้ว สวีตเซอร์แลนด์ที่เป็นกลางถูกบังคับให้อุดหนุนความขัดแย้งเดียวกันที่ทำให้การส่งมอบ Patriot เป็นไปไม่ได้ตั้งแต่แรก

ช่องโหว่ของกองทุนรวม

ตามกฎหมายของ FMS เงินชำระ **ทั้งหมด** ของสวีตเซอร์แลนด์สำหรับอาวุธสหรัฐ — ไม่ว่าจะเป็น F-35, Patriot หรืออย่างอื่น — จะไหลเข้าไปในกองทุนรวมที่เพนตากอนบริหารจัดการ ภาษาในสัญญาอนุญาตอย่างชัดเจนให้สหรัฐ reallocating เงินระหว่างโปรแกรมต่าง ๆ ของลูกค้ารายเดียวกันเมื่อด้านใดด้านหนึ่งขาดแคลน

สวิตเซอร์แลนด์มองทั้งสองสัญญาเป็นจุดอำนาจต่อรองที่แยกจากกันและปฏิบัติด้วยความสุจริตใจ มันระงับการชำระเงิน Patriot และคาดหวังว่าเงิน F-35 จะยังคงถูกกันไว้สำหรับโปรแกรมนั้น แต่เพนตากอนกลับย้ายเงิน F-35 ที่มีอยู่ไปเพื่อรักษาด้าน Patriot ไว้ โดยข้ามการระงับไปทั้งหมด เงินสดยังคงไหลไปยังล็อกฮีด มาร์ตินและพันธมิตร แม้จะ幾乎ไม่มีหรือไม่มีเลยความคืบหน้าในการส่งมอบเฉพาะสำหรับสวิตเซอร์แลนด์ในทั้งสองระบบ เพื่ออุดรูที่สร้างขึ้นในงบประมาณ F-35 ของตน กระทรวงกลาโหมสวิตเซอร์แลนด์จึงถูกบังคับให้จ่ายเงินภาษีเพิ่มอีกหลายสิบล้านฟรังก์ล่วงหน้า

ผลกระทบทางการเมืองในสวิตเซอร์แลนด์

ผู้อำนวยการ Armasuisse อูร์ส โลเฮอร์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อาวุโสชั้นนำของสวิตเซอร์แลนด์ ยืนยันเรื่องการเปลี่ยนเส้นทางนี้กับ SRF แต่สามารถเปิดเผยจำนวนเงินต่อสาธารณะได้เพียงว่าเป็น “เงินจำนวนหลักร้อยล้านที่ต่ำ” เขาเรียกสถานการณ์นี้ว่า “ไม่น่าพอใจอย่างยิ่ง” เหตุการณ์นี้ทำให้เกิดคำถามในรัฐสภาในเบิร์น และมีการเรียกร้องใหม่ให้มีการสอบสวนเต็มรูปแบบ นักการเมืองจากทุกพรรคกำลังหาหรืออย่างเปิดเผยในขณะนี้ว่าจะลดคำสั่งซื้อ F-35 ลงอีกหรือไม่ หรือหาทางเลือกจากยุโรป (เช่น ระบบ SAMP/T ของฝรั่งเศส) สำหรับความต้องการป้องกันภัยทางอากาศในอนาคต เพื่อหลีกเลี่ยงการพึ่งพาผู้ผลิตที่วางพันธมิตรขนาดเล็กและเป็นกลางไว้ท้ายแถว

การเผชิญหน้ากับศีลธรรมและจริยธรรม

ไม่มีศาลอาญาระหว่างประเทศใดที่จะดำเนินคดีเรื่องนี้ในฐานะ “การขโมย” หรือ “การฉ้อโกง” อย่างไรก็ตาม ด้วยมาตรฐานทางศีลธรรมหรือจริยธรรมใด ๆ — และแน่นอนภายใต้หลักการกฎหมาย common law เกี่ยวกับสัญญา ความสุจริตใจ และการได้ประโยชน์โดยไม่ชอบธรรม — การกระทำของเพนตากอนรู้สึกไม่ต่างจากการทำธุรกรรมที่สุจริตใจไม่ได้ สวิตเซอร์แลนด์ชำระเงินตรงเวลา ปฏิบัติตามทุกภาระผูกพัน และเพียงแค่ใช้สิทธิในการระงับการชำระเงินเพิ่มเติมในโครงการที่ถูกลดลำดับความสำคัญจนแทบจะหายไป

เหตุการณ์นี้เผยให้เห็นการละเมิดอธิปไตยพื้นฐาน: ประชาชนผู้เสียภาษีของสวิตเซอร์แลนด์ที่สนับสนุนการป้องกันประเทศของตน กลับพบว่าเงินของพวกเขาถูกเปลี่ยนเส้นทางไปสนับสนุนสงครามรุกรานของสหรัฐในตะวันออกกลาง นี่ไม่เคยเป็นเพียงข้อพิพาททางสัญญาเลย มันคือประเทศที่เป็นกลางถูกบังคับให้อุดหนุนความขัดแย้งที่อยู่นอกผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของตนโดยสิ้นเชิง โดยใช้เงินภาษีของพลเมืองไปเพื่อวัตถุประสงค์ที่ขัดแย้งโดยตรงกับนโยบายต่างประเทศแบบเป็นกลางดั้งเดิมของสวิตเซอร์แลนด์

หลักการ **pacta sunt servanda** (“ข้อตกลงต้องถูกปฏิบัติตาม”) เป็นหลักพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ แม้ว่าภาษาทางเทคนิคของกองทุนรวม FMS อาจทำให้ใบไม้ปิดบังทางสัญญาแก่สหรัฐ แต่จิตวิญญาณของข้อตกลง — การชำระเงินที่ผูกกับความคืบหน้าและการส่งมอบที่ตรวจสอบได้ — ถูกบ่อนทำลาย สวิตเซอร์แลนด์ขอเพียงการปฏิบัติตามที่ตนได้ทำสัญญาไว้ แต่แทนที่จะเป็นเช่นนั้น เงินของมันถูกเปลี่ยนเส้นทางไปสนับสนุนโครงการที่ถูกลดลำดับความสำคัญด้วยเหตุผลที่อยู่นอกการควบคุมของเบิร์นโดยสิ้นเชิง

ประสบการณ์ของสวิตเซอร์แลนด์ตอนนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกที่กำลังขยายตัว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทำไมชาติต่าง ๆ ควรระมัดระวังอย่างยิ่งเมื่อเข้าทำสัญญาป้องกันประเทศกับผู้ผลิตของสหรัฐ สหรัฐอเมริกาได้สร้างชื่อเสียงที่เลวร้ายในฐานะผู้รับเหมากลาโหม — ผู้ที่ให้ความสำคัญกับลูกค้าที่มี connections ทางการเมืองเหนือกว่าภาระผูกพันตามสัญญา ใช้ช่องโหว่ทางการเงินเพื่อดึงมูลค่าสูงสุดโดยไม่คำนึงถึงการส่งมอบ และสร้างการพึ่งพาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางภูมิรัฐศาสตร์ กองทุนรวมให้ความสะดวกทางบริหารแก่ผู้ขาย แต่劫夺อำนาจต่อรองที่ตั้งใจไว้ของผู้ซื้อ เมื่อคุณจ่ายเงินล่วงหน้าสำหรับไวน์ และร้านอาหารบันทึกเงินนั้นไว้สำหรับสแต็กที่ไม่มี

วันมา — ในขณะที่การทำอาหารจริงกำลังเกิดขึ้นเพื่อออดอร์เร่่งด่วนของคนอื่น — คุณจะเรียนรู้อย่างรวดเร็วว่าใครกันแน่ที่ควบคุมบิลจริง ๆ

ไม่ว่าจะว่าเบิร์นจะสามารถเรียกค่าชดเชย ค่าปรับ หรือความโปร่งใสที่มากขึ้นได้หรือไม่ ยังคงต้องรอเวลาตัดสิน ในตอนนี้ เหตุการณ์นี้ยืนอยู่เป็นกรณีศึกษาคลาสสิกของอำนาจที่ไม่สมดุลในการทำสัญญา kala hoim: ผู้ซื้อเขียนเช็คปฏิบัติตามทุกกำหนดเวลา แต่ยังคงถูกผลักไปอยู่ท้ายแถว สวิตเซอร์แลนด์ไม่ได้ทำอะไรผิด มันเพียงแค่ค้นพบด้วยวิธีที่เจ็บปวดว่า ความสุจริตใจที่ดีไม่ใช่สิ่งที่ได้รับการตอบแทนเสมอไป เมื่อความเร่งด่วนทางภูมิรัฐศาสตร์เรียกหา